

Development and Underdevelopment. 2nd ed. Ottawa. 245 p.

11. Pollack Joshua H., Wood Jason D. Enhancing Public Resilience to Mass-Casualty WMD Terrorism in the United States: Definitions, Challenges, and Recommendations. Defense Threat Reduction Agency, Advanced Systems and Concepts Office, Report Number ASCO 2010 042, Contract Number DTRA01-03-D0010018. URL: <https://fas.org/irp/agency/dod/dtra/resilience.pdf>.

12. Proscribed Terrorist Organisations. UK, May 3, 2017. URL: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/578385/201612_Proscription.pdf.

13. Proscribed Terrorist Organisations. URL: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/612076/20170503_Proscription.pdf <http://www.fsb.ru/fsb/npd/terror.htm>.

14. Scholte J. A. (2000) Globalization. A critical Introduction. London: Palgrave. 216 p.

15. Schori Liang Christina. The Criminal-Jihadist: Insights into Modern Terrorist Financing. Strategic Security Analysis. URL: <http://www.gcsp.ch/download/6084/137684>.

16. Special Report: Building National Resilience to Global Risks. The Global Risks 2013 report, Eighth Edition. World Economic Forum. URL: <http://www.weforum.org>.

17. Taylor M., Horgan J. (2001) Future Developments of Political Terrorism in Europe. The Future of Terrorism. Eds. Max Taylor and John Horgan. London: Routledge. 231 p.

18. The Global Terrorism Index 2019. The Institute for Economics and Peace and University of Maryland. P. 45-48. URL: <http://economicsandpeace.org/wp-content/uploads/2019/11/Global-Terrorism-Index-2019.pdf>.

Submitted 12.03.2021

SUMMARY

One of the main features of international political and legal development is the unresolved problem of national security of the state and international security. This is particularly relevant in the current globalized environment, when the economy, informatization and democratization of international relations create unprecedented opportunities for development, but at the same time increase the vulnerability of the system to terrorism, the use of weapons of mass destruction, etc. Scientists of our time are faced with urgent tasks, the solution of which allows the study of the problems of state creation, especially such important determinants of this process as legal regulation in the field of national and international security of the state in the context of globalization. Proceeding from this, scientific researches in this context, in which the basic principles of organization of national and international security are systematically revealed, are expedient and timely.

Keywords: globalization, terrorism, human security, democide, world politics, sustainable development, global threats.

УДК 340.68

DOI 10.31733/2078-3566-2021-1-48-53

Ольга МІНЧЕНКО©

доктор юридичних наук, доцент
(Національна академія внутрішніх справ)

СПРИЙНЯТТЯ ПРАВА КРИЗЬ ПРИЗМУ ЮРИДИКО-ЛІНГВІСТИЧНОЇ ТЕОРІЇ

Актуальність статті обумовлюється необхідністю залучення до правознавства результатів досліджень, отриманих міжгалузєвою наукою – юридичною лінгвістикою, положення якої є важливим методологічним підґрунтям пізнання права в постмодерному суспільстві. Метою роботи є висвітлення важливості розуміння права в сучасних умовах через юридико-лінгвістичну теорію.

Резюмується, що в умовах постмодерного суспільства відбувається переосмислення соціальних явищ, у тому числі й права. Важливим гносеологічним інструментарієм гуманітарної сфери знань стає

© Мінченко О. В., 2021

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7746-0919>

olgaminchenko1004@gmail.com

герменевтичне тлумачення. В умовах усвідомлення того, правові явища та процеси не обмежуються текстом нормативно-правового акту, а право інтерпретується як акт мовленнєвої комунікації, саме юридична лінгвістика може стати адекватною відповіддю на виклики сучасності.

Ключові слова: мова права, право, правовий текст, розуміння права, юридична лінгвістика.

Актуальність. До недавнього часу право сприймалось у межах вітчизняного правознавства суто через призму нормативістського його розуміння, за якого воно інтерпретувалось як результат діяльності публічної влади, що знайшла відображення у тексті нормативно-правових актів. Однак, обрання Україною євроінтеграції як напрямку свого подальшого розвитку обумовило необхідність відмови від такого сприйняття права, оскільки західна правова традиція базується переважно на природно-правовому розумінні та гуманістичних цінностях.

Означене стало чинником необхідності визнання як підґрунтя системи права – людських прав, людської гідності, верховенства права, демократії, справедливості та ін. Що, у свою чергу, є чинником певного несприйняття вітчизняною правничою наукою такого розуміння права. Це пов'язане із усталеністю підходу, який передбачає наявність чітких приписів, регулюючих соціальну поведінку та мінімізацію у понятійно-категоріальному апараті юриспруденції термінів з неоднозначним змістом. Водночас, як ми вказали, такі цінності як справедливість, гідність, верховенство права навряд чи можуть бути однозначно визначені. А саме вони і є підґрунтям системи права. При цьому неоднозначність сприйняття вказаних явищ впливає і на неоднозначний зміст самого права.

У таких умовах складність сприйняття права посилюється і самою природою права, що обумовлює його конкретний характер, на відміну від закону, якому іманентна абстрактність. Так, законом закріплюються моделі соціальної поведінки (у тому числі поведінки забороненої), а життя є багатоманітним, відтак, правова модель, закріплена у нормативно-правовому акті, не може урахувати весь плюралізм життєвих ситуацій. Саме тому правники, розв'язуючи правову справу, мають спиратися на право, яке має конкретний характер.

До означеного варто також додати, що в умовах постмодерного суспільства предмети і явища сприймаються через різні дискурси, що актуалізує проблематику герменевтики. У тому числі й у сфері гносеології правових явищ і процесів.

Вказані обставини стали чинником утворення міждисциплінарної системи знань, означеної як юридична лінгвістика, яка і покликана стати епістемологічним підґрунтям царини права через вивчення правового дискурсу, мови права, семіотичних аспектів права тощо.

Водночас на сьогодні проблематика юридичної лінгвістики через призму правознавства ще не стала предметом комплексного пізнання, що і визначає актуальність дослідження.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Для вітчизняної правничої науки проблематика юридичної лінгвістики є доволі новою та, відповідно, мало розробленою. Існуючі на сьогодні праці за цією тематикою умовно можна поділити на дві групи, обравши як критерій поділу аспект інтенції науковців.

Першу групу складають праці фахівців у сфері лінгвістики. У цих роботах увага науковців зосереджується на лінгвістичних особливостях юридичних текстів (стилістика, морфологія тощо). Однак, на нашу думку, загальною вадою цих праць є сприйняття права лише як тексту нормативно-правового акту, а не тексту загалом (маємо на увазі текст у постмодерному розумінні, яке виходить за межі словесної форми тексту, і включає й інші форми – наприклад, поведінку. У цьому контексті варто згадати праці відомого філософа сучасності Ю. Хабермаса, у яких висвітлюється теорія комунікативних дій, у тому числі й мовленнєвих актів [1]).

До того ж, таке сприйняття права ґрунтується на нормативістському його розумінні, від якого вітчизняна правнича доктрина намагається відійти. На сьогодні, особливо зважаючи на практику Європейського суду з прав людини, у правничій сфері право не ототожнюється з законом, більш того, закон має відповідати праву, бути справедливим. Тому дослідження текстів нормативно-правових актів навряд чи дасть можливість адекватно пізнати право як соціокультурне явище. У цьому контексті варто відзначити тезу В. Каткова, який ще більше ста років тому писав, що певна відповідність слів *jus*, *Recht*, *diritto*, *droit*, *law*, а також інших ніяким чином не дозволяє інтерпретувати їх як тотожні за змістом, як це часто трапляється у словниках; ознаки схожості не можуть закривати від нас ознак їх розмежування [2, с. 110].

Серед науковців, чії роботи складають першу групу, помітно вирізняються публікації Ю. Прадіда. На думку вченого, юридична лінгвістика має бути окремою сферою досліджень не у галузі мовознавства, а у сфері права: «Скоріше за все вона не має бути введена до переліку наукових спеціальностей із філологічних наук, бо проблематика цієї науки, що народжується, виходить за межі як літературознавства (10.00.00), так і мовознавства (10.02.00).

Кращим є інший варіант вирішення цього питання: відкрити нову наукову спеціальність у номенклатурі юридичних наук (12.00.00) або доповнити наукову спеціальність «12.00.01 – Теорія права і держави, історія політичних вчень» ще однією – «Словесність в юриспруденції». [3, с.35]. Оприлюднення праць Ю. Прадіда відбувалось не лише в межах України, а й у європейських державах [4–5].

Другу групу робіт складають публікації правників, присвячені окремим аспектам юридичної лінгвістики. Серед науковців, предметом дослідження яких стала окреслена тематика, варто згадати таких як С. Головатий, Т. Дідич, Т. Дудаш, С. Кравченко, Д. Кучеренко, О. Павлишин, В. Радецька, Н. Сатохіна, С. Хилюк, І. Шутак та ін.

Так, не можна не згадати тезу Т. Дудаш, у якій відзначається особливість тексту, що є однією з важливих засад юридико-лінгвістичної теорії: «Смисл тексту в цілому або певних його елементів є результатом процесу розуміння через посередництво інтерпретації, який здійснюється через механізми смислотворення та смисловідшукування» [6, с. 73].

Важливим є також вказівка вітчизняної вченої щодо неоднозначного розуміння одного і того ж міжнародного акту, але його різномовних варіантів: «У всіх неоднозначних з позицій лінгвістики ситуаціях Суд послуговується формулою, що впливає з ч. 4 ст. 33 Віденської конвенції про право міжнародних договорів: «маючи два аутентичні варіанти нормовстановлюючого договору, які не є цілком ідентичними, Суд повинен дати їм тлумачення, яке б їх зближувало, наскільки це можливо, і було би прийнятним для досягнення цілей Конвенції» [7, с. 29] – акцентує Т. Дудаш.

Однак, наголосимо, що в межах вітчизняного правознавства тематика юридико-лінгвістичної теорії як складової правознавства та, відповідно, сприйняття права через положення юридичної лінгвістики є малодослідженою.

Мета статті. Зважаючи на вказане, метою цієї роботи є висвітлення важливості розуміння права через юридико-лінгвістичну теорію в постмодерному суспільстві.

Виклад основного матеріалу. Виходячи з усталеного розуміння теорії, можна стверджувати, що юридико-лінгвістична теорія є системою узагальнених знань про право, правові явища та процеси, яка розглядає їх як явища соціокультурні, що проявляються через та за допомогою мови, інтерпретація яких пов'язана з соціальним контекстом; яка виходить (і підтверджує) з положення, що закон – абстрактний, а право конкретне. Так, слід згадати канадського вченого Бьярна Мелкевіка та його відому працю про неможливість існування «уже-права». На думку цього вченого, до якої ми теж схиляємось, «право твориться на практиці, а відтак і будь-яка віра в «уже-право» є необґрунтованою. Не існує гарного чи поганого права або «уже-права», є гарна чи погана робота юристів, адвокатів та суддів з інтерпретації і аргументації» [8, с. 42]. Такий підхід не був властивий українській та, відповідно, радянській юриспруденції. Так, нормативна теорія розуміння права сприймала його (право) «відірвано» від соціального контексту, зважаючи лише на волю панівного класу (публічної влади), закріплену у тексті нормативно-правового акту.

Сьогодні юридична лінгвістика розглядається як окрема сфера наукових досліджень, однак чітко її предмет не визначається. Хоча й вказується її міждисциплінарний характер, але мовники, як ми вказали вище, до її сфери відносять усі дослідження за допомогою лінгвістичних засобів текстів нормативно-правових актів. Водночас така інформація дає мало для епістемології права. Додамо, що у сучасних умовах навіть мовний спосіб тлумачення (у контексті способів юридичного тлумачення) не буде ефективним засобом інтерпретації, наприклад, тексту Конституції, який має імпліцитний характер (маємо на увазі норми про людські права, конституційні цінності). У цьому контексті варто відзначити наскільки Європейський суд з прав людини застосовує вказаний спосіб, інтерпретуючи ст. 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, яка забороняє катування, нелюдське та принижуюче гідність поводження та покарання. Наголосимо, що у межах європейських держав юридична лінгвістика сприймається, у першу чергу, як засіб пізнання національного права різних європейських держав (включаючи окремі питання взаємозв'язку права та мови).

Здобуті в межах юридичної лінгвістики знання є основою формування юридико-лінгвістичної теорії правознавства, яка не розглядає окремо право, окремо мову, не робить акцент на одному з цих об'єктів; для цієї теорії є єдиний об'єкт – право і мова.

Юридико-лінгвістична теорія, будучи складовою правознавства, дає розуміння права, правових явищ і процесів через соціокультурний контекст загалом і мовний, зокрема. Це пов'язує визначену теорію з теоріями розуміння права, теорією правозастосування. Хоча, у першу чергу варто відзначити саме парадигмальний характер цієї теорії, що дозволяє дещо по-новому сприймати правові явища.

Як ми вже відзначали, «правничий текст – це не просто текст, це частина правопо-

го дискурсу, тому самого лише тлумачення окремого слова явно недостатньо для розуміння такого тексту, контекстом якого є і система цінностей соціуму (закріплених, зокрема, у Конституції), міжнародне право та ін. Правничому тексту властива (як і будь-якому тексту, як він розуміється у філософському аспекті) смислова множинність; вона є іманентною рисою, відтак, не може бути усунута, як би ми не намагалися чітко і зрозуміло викласти правовий припис» [9, с. 49].

Доволі показовою у цьому контексті є практика Європейського суду з прав людини у справах за ст. 8 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, у якій закріплено право на приватність. Вона дозволяє побачити відмінності у сприйнятті таких явищ як «житло», «приватне життя», «кореспонденція» та ін. в різних державах на національному рівні, а також на загальноєвропейському рівні. Формалізований юридичний текст сприймається по-різному.

Означена практика вказує на застосування Європейським судом з прав людини герменевтичного тлумачення (яке є складовою юридико-лінгвістичної теорії правознавства).

У царині права для однієї людини аргументи іншої не видаються такими переконливими, і більше того – сприймаються зайвими. Не можна стати «на місце іншої і поглянути її очима». Існує не одна істина. Саме тому право «відшуковується» в процесі правничої діяльності (згадаємо слова Бярна Мелкевіка, наведені вище).

Право не створюється прийняттям нормативно-правового акту (згадаємо положення соціологічної школи права про поділ права на «живе» та «мертве», за якого під останнім і розуміються ті приписи офіційних текстів, які не знаходять втілення у суспільних відносинах), воно «відшуковується» у кожній справі – є конкретним, а не абстрактним. Саме тому важливою складовою юридико-лінгвістичної теорії правознавства є філософські засади. Розуміння цього є фактором розвиненості філософії права у західній правовій культурі, що й актуалізує природне розуміння права. Нагадаємо, що в Радянському Союзі з догматичним юридичним мисленням та нормативістським сприйняттям права філософія права фактично не викладалась.

Сьогодні мова – це не просто засіб передачі інформації. Так, і тварини спілкуються між собою, однак, їхня «мова» не несе в собі культурного, аксіологічного «навантаження», змістовних контамінацій залежно від контексту висловлювання.

Нині все більше вчених звертається при дослідженні семіотичних аспектів мови до гіпотези Сепіра-Уорфа, відповідно до якої мова визначає стиль мислення, світосприйняття суб'єкта.

У цьому контексті не можна не згадати і слова Л. Синюти про те, що «мова – це не лише засіб передавання інформації, але й спосіб мислення, засіб формування свідомості, менталітету. Відтак, недостатня сформованість правничої термінології в Україні має негативні наслідки для розбудови держави як правової, для громадян якої властива правова культура та є можливість юридичними засобами забезпечити реалізацію своїх прав та законних інтересів» [10, с.61].

На важливість застосування адекватної термінології для позначення правових явищ вказує і відомий український правник, нині суддя Конституційного Суду України, Сергій Головатий. У праці «Про людські права» вчений наголошує на важливості використання саме терміно-поняття «людські права» замість «права людини» як адекватного перекладу з англійської та терміну, що відповідає сутності позначуваного ним явища [11, с. 8]. С. Головатий також відстоює необхідність використання односкладного терміно-поняття «правовладдя» замість терміну «верховенство права» як українського відповідника англійської доктрини rule of law [12, с. 5].

Висновки. Таким чином, в умовах постмодерного суспільства відбувається переосмислення соціальних явищ, у тому числі й права. Важливим гносеологічним інструментарієм гуманітарної сфери знань стає герменевтичне тлумачення. В умовах усвідомлення того, правові явища та процеси не обмежуються текстом нормативно-правового акту, а право інтерпретується як акт мовленнєвої комунікації. Саме юридична лінгвістика може стати адекватною відповіддю на виклики сучасності.

Список використаних джерел

1. Хабермас Ю. Моральное сознание и коммуникативное действие ; пер. с нем. под. ред. Д. В. Складнева. СПб. : Наука, 2001. 380 с.
2. Катков В. Д. Къ анализу основных понятий юриспруденции. Харьковъ: Т-во «Печатня С. П. Яковлева», 1903. 461 с.
3. Прадід Ю. Ф. Юридична лінгвістика в Україні: здобутки і перспективи. *Мовознавство*. 2011. № 2. С. 31–37.
4. Pradid Y. Zadania lingwistyki prawa jako nauki i dyscypliny dydaktycznej. *Przegląd Policyjny*.

Szczytno. 2002. № 2 (66). S. 33–37.

5. Pradid Y. Predmet pravnickej lingvistiky ako vedy a ucebnej disciplmy. *Policajna teoria a praxe*. Bratislava. 2003. № 2. S. 61–64.

6. Дудаш Т. Конституційна право інтерпретація Верховного Суду США: спроба герменевтично-го дослідження. *Вісник Конституційного Суду України*. 2007. № 3. С. 71–80.

7. Дудаш Т. І. Практика Європейського суду з прав людини. 3-є вид. Київ: Алерта, 2016. 488 с.

8. Мелкевик Б. Юридическая эпистемология и уже-право. Париж: Buenos Book International, 2017. 136 с.

9. Мінченко О. В. Загальнотеоретичні та методологічні засади системи юридико-лінгвістичних знань: монографія. Київ: Нац. акад. прокуратури України, 2019. 382 с.

10. Синюта Л. Л. Юридична термінологія в сфері правоохорони. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2011. № 2. С. 54–61.

11. Головатий С. Про людські права. Лекції. Київ, Дух і літера, 2016. 760 с.

12. Rule of Law Checklist. Пер. С. Головатого. 2017. URL: newjustice.org.ua/wp-content/uploads

Надійшла до редакції 13.03.2021

References

1. Khabermas, Yu. (2001) Moral'noye soznaniye i kommunikativnoye deystviye [Moral consciousness and communicative action] ; per. s nem. pod. red. D. V. Sklyadnaya. SPb. : Nauka. 380 s. [in Russ.]

2. Katkov V. D. K" analizu osnovnykh ponyatiy yurysprudentsiy [Analysis of the basic concepts of jurisprudence]. Khar'kov": T-vo «Pechatnya S. P. Yakovleva», 1903. 461 s. [in Russ.]

3. Pradid, Yu. F. (2011) Yurydychna lnhvistyka v Ukrayini [Legal linguistics in Ukraine] : zdobutky i perspektivy. *Movoznavstvo*. № 2. S. 31–37. [in Ukr.]

4. Pradid, Yu. (2002) Zadania lingwistyki prawa jako nauki i dyscypliny dydaktycznej [Tasks of linguistics of law as a science and didactic discipline]. *Przegląd Policyjny*. *Szczytno*. № 2 (66). S. 33–37. [in Pol.]

5. Pradid, Yu. (2003) Predmet pravnickej lingvistiky ako vedy a ucebnej disciplmy [The subject of legal linguistics as a science and educational discipline]. *Policajna teoria a praxe*. Bratislava. № 2. S. 61–64. [in Slov.]

6. Dudash, T. (2007) Konstytutsiyna pravointerpretatsiya Verkhovnoho Sudu SSHA: spoba hermenevtychnoho doslidzhennya [Constitutional legal interpretation of the Supreme Court of the United States: an attempt at hermeneutic research]. *Visnyk Konstytutsiynoho Sudu Ukrayiny*. № 3. S. 71–80. [in Ukr.]

7. Dudash, T. I. (2016) Praktyka Yevropeys'koho sudu z prav lyudyny [Practice of the European Court of Human Rights]. 3-ye vyd. Kyiv : Alerta. 488 s. [in Ukr.]

8. Melkevuk, B. (2017) Yurydycheskaya épystemolohyya y uzhe-pravo [Legal epistemology and law]. Paryzh : Buenos Book International. 136 s. [in Russ.]

9. Minchenko, O. V. (2019) Zahal'noteoretychni ta metodolohichni zasady systemy yurydyko-lnhvistychnykh znan' [General theoretical and methodological principles of the system of legal-linguistic knowledge] : monohraf. Kyiv : Nats. akad. prokuratury Ukrayiny. 382 s. [in Ukr.]

10. Synyuta, L. L. (2011) Yurydychna terminolohiya u sferi pravookhorony [Legal terminology in the field of law enforcement]. *Naukovyy visnyk Dnipropetrovs'koho derzhavnoho universyetu vnutrishnikh sprav*. № 2. S. 54–61. [in Ukr.]

11. Holovaty, S. (2016) Pro lyuds'ki prava [On human rights]. Lektsiyi. Kyiv : Dukh i litera. 760 s. [in Ukr.]

12. Rule of Law Checklist ; per. S. Holovatoho. 2017. URL : newjustice.org.ua/wp-content/uploads > 2017/09.

SUMMARY

Olha V. Minchenko. Perception of law through the prism of legal and linguistic theory. The relevance of the article is stipulated by the necessity to involve in jurisprudence the results of research obtained by intersectoral science – legal linguistics, the provisions of which are an important methodological basis for knowledge of law in postmodern society. The aim of the paper is to elucidate the importance of understanding law in modern conditions by means of legal and linguistic theory.

It is noted that in the conditions of postmodern society objects and phenomena are perceived through different discourses, actualizing the issue of hermeneutics. Including in the field of epistemology of legal phenomena and processes.

The papers of domestic scholars, the object of which is the issue of legal linguistics and which are divided into two groups are analyzed: papers of specialists in the field of linguistics (in these papers the attention of scholars focuses on linguistic features of legal texts - stylistics, morphology, etc.) and legal publications on certain aspects of legal linguistics. It is substantiated that within the framework of domestic jurisprudence the subject of

legal and linguistic theory as a component of jurisprudence and, accordingly, the perception of law by means of the provisions of legal linguistics is poorly studied.

Emphasis is placed on the fact that legal and linguistic theory, as a component of jurisprudence, provides an understanding of law, legal phenomena and processes by means of the social and cultural context in general and language, in particular, which connects it with theories of law understanding and law enforcement. It is the paradigmatic nature of legal and linguistic theory that allows us to perceive legal phenomena in a new way.

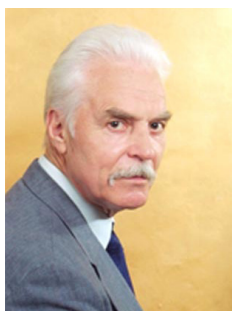
It is emphasized that the legal and linguistic theory of jurisprudence does not consider law separately, language separately, and does not emphasize one of these objects; within it there is a single object - law and language.

It is summarized that in the conditions of postmodern society there is a rethinking of social phenomena, including law. Hermeneutic interpretation becomes crucial epistemological tool of the humanities. In the awareness that legal phenomena and processes are not limited to the text of the legal act, and law is interpreted as an act of speech communication, it is legal linguistics that could become an adequate response to modern challenges.

Keywords: *language of law, law, legal text, understanding of law, legal linguistics.*

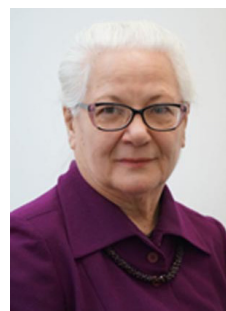
УДК 81-2

DOI 10.31733/2078-3566-2021-1-53-60

**Анатолій
ПОПОВСЬКИЙ**©
доктор філологічних
наук, професор, за-
служений діяч освіти
України

**Галина
ХМЕЛЬ-ДУНАЙ**©
кандидат біологічних
наук, доцент

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

ДО ПИТАННЯ ПРО ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕТНІЧНОЇ АВТЕНТИЧНОСТІ СУТНОСТІ ЛЮДИНИ

У статті висвітлено міжетнічні зв'язки українців та литовців з погляду їхнього суспільно-історичного розвитку в плані державотворення, культурно-економічних зв'язків, ролі видатних постатей, особливості лексичних, фольклорних, етноантропонічних чинників, діяльності культурно-ділових центрів, спрямованих на збереження етнічної автентичності в сучасних умовах життєдіяльності.

Ключові слова: *генетична пам'ять, етнічна приналежність, національні товариства, литовсько-українські зв'язки, видатні постаті Литви й України, литовсько-українські мовні особливості, етноантропоніми.*

*Бережи своє рідне, бережи, щоб не забути народу, з
якого ти вийшов. Бережіть свою віру, звичай, свою
мову, і тим збережете національну істоту свою.*

Іван Огієнко

*Тільки б наші діти не розгубили оте святе,
найдорожче, вікозавітне.*

© Поповський А.М., 2021

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-8117-2730>

popovskij@i.ua

© Хмель-Дунай Г., 2021

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-0220-2744>

k_fv@dduvs.in.ua